Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1921·2021 ДАССР

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№7 (98303) 1920-чи илдән чыхыр 12 феврал 2021-чи ил чүмә.

Гијмәти 2 рубл.

С.Меликов Дағыстан алимләрини тәбрик етмишдир

Елми ичтимаијјәт бу күн пешәкар бајрамы- Русијанын Елм Күнү бајрамыны гејд едир.

Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов рекион алимләрини бајрам мүнасибәтилә тәбрик етмишдир.

«Дағыстан Республикасынын елми бирлијини пешә бајрамы- Русијанын Елм Күнү бајрамы мүнасибәтилә тәбрик едирәм. Габагчыл елм бүтүн вахтларда дөвләтин хүсуси фәхри, чәмијјәтин интеллектуал потенсиалынын көстәричиси, өлкәнин етибарлы дајағы олмушдур. Бизим республикамыз һәмишә өзүнүн истедадлы, мәгсәдјөнлү, енсиклопедик биликли инсанлары илә фәхр етмишдир.

Һазырда Дағыстан ири рекионал елми мәркәзләрдән биридир. Республиканын елм вә тәһсил саһәсиндә 7 миндән артыг адам чалышыр, онлардан 3 мини елмләр доктору вә намизәдләридир.

Дағыстан алимләринин габагчыл ишләмәләри кәнд тәсәррүфатында, енеркетикада, тиббдә вә башга саһәләрдә мүвәффәгијјәтлә истифадә олунур.

Русија Федерасијасынын Президенти В.В.Путинин Фәрманы илә 2021-чи ил елм вә технолокијалар или елан олунмушдур. Онун кениш програмы елми - техники саһәдә истедадларын ахтарышына вә үзә чыхарылмасына, габагчыл технолокијаларын һәјатда тәтбиг едилмәсинә, Русија алимләринин наилијјәтләринин һәм өлкәмиздә, һәм дә онун һүдудларындан кәнарда популјаризасија едилмәсинә, чәмијјәтдә елмин нүфузунун галдырылмасына јөнәлдилмишдир. Мөһкәм әминәм ки, мәһз сизин истедадыныздан вә әмәјиниздән республикада, өлкәмизин сосиал-игтисади дәјишикликләринин кечирилмәсиндән чох шеј асылыдыр. Сизин ишә чидди јанашманыз, уникал ишләмәләриниз, јүксәк интеллектуалыныз бизим һәјатымызы јахшылашдырмаға, Дағыстанын тәрәггисинин инкишафына јөнәлдилмишдир.

Республикамызын алимләринин, Дағыстанын али мәктәбләринин профессор- мүәллим тәркибинин пешәкарлығына вә севдији ишә сәдагәти сајәсиндә биз бундан сонра да даһа јахшы наилијјәтләр әлдә едәчәјик.

Сизин һамыныза- өзүнү елмә, јени кәшфләрә, һәјатыны Дағыстанын вә Русијанын рифаһы наминә һәср едәнләрә јарадычылыг наилијјәтләри арзулајырам», -дејә тәбрикдә билдирилмишдир.

Дөвләт Думасынын депутаты 2 нөмрәли РКХ-да олмушдур

Февралын 8-дә Русија Дөвләт Думасынын «Ваһид Русија» партијасындан депутат Абдулмәчид Маграмов Маһачгаладакы «2 нөмрәли республика клиник хәстәханасы» дөвләт бүдчә мүәссисәсиндә олмушдур. Бу һагда информасија акентлијинә парламент үзвүнүн көмәкчиси мәлумат вермишдир.

Хәстәхананын баш һәкими Ибраһим Мәһәммәдовун мүшајиәтилә парламент үзвү хәстәхананын шөбә вә палаталарыны кәзмиш, стасионар шәраитиндәки хәстәләрлә сөһбәт етмиш, лазыми дәрманлар вә аваданлыгла тәчһизаты јохламышдыр. Хәстәхананы кәздикдән сонра о, акт залында кечирилән тәдбирдә бурада ишләјәнләри саламламыш, јахшы ишинә вә пешәкарлығына көрә коллективә тәшәккүр мүкафатлары тәгдим етмишдир.

Хәстәхананын баш һәкими Ибраһим Мәһәммәдова сәһијјә саһәсиндәки хидмәтләринә көрә депутат фәхри вәрәгәни тәгдим етмишдир.

«Хәстәхананын баш һәкими И.Мәһәммәдовичин шәхсијјәтиндә республиканын клиник хәстәханасынын һәкимләринә фәдакарлығына, чәсарәтинә вә коронавирус инфексијасына гаршы мүбаризә шәраитләриндә пешәсинә вурғунлуғуна көрә тәшәккүрүмү билдирирәм. Сизин күндәлик ишинизин нәтичәси – адамларын һәјатынын горунмасыдыр. Сизә мөһкәм чансағлығы вә узун өмүр арзулајырам», - дејә депутат һәкимләрә мүрачиәт етмишдир.

Көрүш заманы хәстәхана ишчиләри чатышмамазлыглары да сәсләндирмишләр. Хүсусилә һәкимләр бәзи тибби аваданлығын јарарсыз һала дүшмәсини көстәрмишләр. Рәгәмсал рентген-апарат, маммограф, компјүтер томографы вә башга аваданлыға еһтијач дујулур. Бунунла јанашы тибби аваданлығын јениләшдирилмәсиндә көмәк көстәрилмәсини депутатдан хаһиш етмишләр. Чүнки јени аваданлыг олмадан һазырки шәраитләрдә хәстәләрә кејфијјәтли хидмәт көстәрмәк чәтиндир.

Бундан башга баш һәким коронавирус инфексијасына тутуланларын азалмасы һаггында мәлумат вермишдир. Јахын вахтларда стасионарын бағланмасы вә һәмин тибб мүәссисәнин базасы әсасында әһалинин пејвәнд едилмә мәнтәгәсинин ачылмасынын нәзәрдә тутулдуғуну билдирмишдир.

Һазырда бу мәнтәгә уғурла ишләјир. Коронавирус инфексијасындан ДР башчысы мүдиријјәтинин вә Һөкумәтинин, ДР ХМ-нин депутатлары, еләчә дә, бәләдијјә бирләшмәләринин башчылары пејвәнд олмушлар.

Онларын һамысы өзләрини јахшы һисс едир. Надир һалларда бәзиләринин һәрарәтинин артырылмасы гејд олунур. Пејвәнд олдугдан сонра пасијент һәкимин нәзарәти алтында сахланылыр», - дејә баш һәким гејд етмишдир.

Абдулмәчид Маграмов көрүшүнү јекунлашдыраpаг, хәстәләрә јүксәк тибби хидмәт көстәрилдијини гејд етмиш вә онлара пешәкар саһәдә наилијјәтләр арзуламышдыр.

ЗӘМАНӘМИЗИН ГӘҺРӘМАНЛАРЫ

Тибб ишчиләринә фәхри фәрманлар тәгдим едилмишдир

Бу јахынларда ДР-нын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликовун көстәриши илә Дағыстан Республикасынын дөвләт катиби Хизри Абакаров вә Дәрбәнд рајонунун башчысы Мавсум Рәһимов Дәрбәнд рајонунун тибб ишчиләринә РФ Президентининин тәшәккүр вә фәхри фәрманларыны тәгдим

Беләликлә, КОВИД-19-а гаршы мүбаризә заманы хәстәханаларда чалышан, пешәкарлыг, чәсарәт вә гәһрәманлыг көстәрән Биличи саһә хәстәханасынын терапевти Анжела Бутајева, Падар саһә хәстәханасынын баш тибб бачысы Анисат Сурхајева мүкафатлара лајиг көрүлмүшләр.

Бу инсанларын һамысы дикәр ликовун көстәриши илә Избербаш, Дагестанскије Огни, Дәрбәнд рајону вә Дәрбәнд шәһәрләринин һәкимләринә, тибб бачыларына Русија Федерасијасынын Президенти Владимир Владимирович Путинин тәшәккүр вә фәхри фәрманларыны тәгдим етдик.

Ону да гејд етмәк лазымдыр ки, бир чох русијалы һәкимләр, онларын да сырасына јени коронавирус пандемијасы дөврүндәки ишләринә көрә ики мин дағыстанлы һәким дә дахил олмагла, Русија Президенти Владимир Путиндән тәшәккүр алмышдыр.

«Бу күн Дағыстан Республикасынын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликовун көстәриши илә Избербаш, ...

сәһијјә ишчиләри кими ајларла өз аиләләрини көрмәдән, фәдакарлыгла «гырмызы зона»ларда чалышараг, коронавирус пандемијасы заманы өзләрини гәһрәманлыгла көстәрдиләр. Бунлар әслиндә ән јүксәк сәвијјәдә танынмаға лајиг көркәмли инсанлардыр. Бир даһа бүтүн тибб ишчиләринә тәшәккүр едирәм, Сиз зәманәмизин гәһрәманларысыз!».

Ваҹиб мәсәләләр мүзакирә едилмишдир

Феврал ајынын 8-дә ДР һөкумәти Сәдринин мүавини вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Абдулмүслим Абдулмүслимовун башчылығы алтында республикада үзүмчүлүјүн вә шәрабчылығын инкишафы мәсәләси үзрә мүшавирә кечирилмишдир.

Мүзакирәләрдә ДР-ин кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назири Баттал Батталов, алкогол мәһсуллары истеһсалчылары иштирак етмишләр. Бурада гејд едилмишдир ки, 2020-чи илин әввәлинә республикада үзүмлүкләрин үмуми саһәси 26,3 мин һектар, о ҹүмләдән бар верән үзүмлүкләрин саһәси 21,2 мин һектар тәшкил едир.

2020-чи илдә һәр һектардан орта һесабла 98,5 сентнер мәһсул көтүрүләрәк 208, 9 мин тон үзүм топланмышдыр ки, бу да сон 30 илдә ән јахшы көстәричидир. Үзүм јығымы үзрә өтән илдә Дағыстан Республикасы Краснодар дијарыны габаглајараг биринҹи јерә чыхмышдыр.

А.Абдулмүслимов гејд етмишдир ки, алкогол мәһсуллары истеһсалы мүәссисәләри республикада јетишдирилмиш үзүмүн әсас истеһлакчыларыдырлар. Бу үмуми истеһсал һәҹмләринин 70 фаизини тәшкил едир. Она көрә дә бу саһәнин кәләҹәк инкишафынын әсас шәртләриндән бири онларын кејфијјәтли хаммалла – өзүнүн истеһсал характеристикаларына көрә мувафиг техники сортлу үзүмлә тәмин едилмәсидир. Онунла әлагәдар республикада үзүм тинкләринин истеһсалы үзрә ихтисаслашдырылмыш шитиллијин јарадылмасына еһтијаҹ дујулур.

Мүшавирәдә јени үзүмлүкләр салынмасы үчүн торпагларын мөвҹуд олмасы мәсәләсинә дә бахылмышдыр. Мүзакирәләрин јекунларына көрә ДР-нын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијинә алкогол мәһсуллары мүәссисәләрилә бирликдә республикада үзүм тинкләринин истеһсалы үзрә ихтисаслашдырылмыш шитиллијин тикинтисинин мәрһәләли планынын ишләниб һазырланмасы, еләҹә дә јени үзүмлүкләр салынмасы үчүн јарарлы торпаг саһәләринин рејестринин формалашдырылмасы тапшырылмышдыр.

Һазырлады: К.Кәримов

Республикада имәҹилик тәшкил олунуб

Февралын 6-да Дағыстан Республикасы һөкумәтинин Сәдри Абдулпатаһ Әмирхановун рәһбәрлији илә республикада бәрк комунал туллантыларынын тәмизләнмәси илә бағлы ичлас кечирилиб. Мүзакирәјә Дағыстан Республикасы баш назиринин биринҹи мүавини Нүсрәт Өмәров, баш назирин мүавини Владимир Лемешко, назирлик, идарә вә бәләдијјә рәһбәрләри гатылыб.

Республикада МСВ-нин чыхарылмасы вә атылмасы саһәсиндә јаранан чәтин вәзијјәти сабитләшдирмәјә јөнәлмиш тәдбирләрин һәјата кечирилмәси үчүн бир јол хәритәси һазырланмышдыр. Мәсул структурларын рәһбәрләри јол хәритәсинин проблемли мәсәләләрин һәлли үчүн көрүлән тәдбирләр барәдә мәлумат вердиләр.

2021-чи ил үчүн зибил топлама үзрә рекионал операторлар Дәрбәнддәки «Горсервис» вә Маһачгала-1 МБУ-у мүәјјәнләшдирилиб.

Һал-һазырда гурумлар Дағыстан Республика Тариф Хидмәтинә тәгдим етмәк үчүн тарифин јорулмасы илә әлагәдар зәрури материалларын һазырланмасы үзәриндә ишләјирләр. Сәнәдләр әввәлҹәдән тәһлил едилмиш вә јенидән ишләјәнләрә бәзи мөвгеләри дүзәлтмәк үчүн төвсијәләр верилмишдир.

Бу күн республикада бәләдијјәләрин вә ичра һакимијјәтләринин гүввәләри тәрәфиндән үмумилли бир имәҹилик тәшкил едилиб. Әразинин тәмизләнмәси вә зибил јығылмасынын тәшкили үчүн мәсул структурлара бир нечә саһә ајырылыб. Ишә хүсуси техника ҹәлб едилмишдир.

һазырлады:
Б.Пирмәһәммәдов

Дәрбәнддә «Електросигнал» заводу јени радар аваданлығы һазырламаг планларыны ачыглајыб

Лакин мүәссисә рәһбәрлијинин билдирдијинә көрә завод дөвләт мүдафиә сифариши олмадан галыб вә бу һиссәдә дөвләт дәстәји ваҹибдир. «Електросигнал»ын бу күн јени радар аваданлығынын истеһсалы перспективләри бахымындан дөвләт дәстәјинә еһтијаҹы вар.

«Республикада бу ҹүр мәһсулларын истеһсалынын гуруну сахланылмасы республика дахили әмәкдашлыг чәрчивәсиндә даһа бир нечә мүәссисәнин ҹәлб едилмәсинә, бунунла да мөвҹуд оланларын горуну сахланылмасына вә кәләҹәкдә јени иш јерләринин ачылмасына имкан верәҹәкдир»,-дејә заводун нүмајәндәләри билдирмишләр.

Дағыстанын Сәнаје Назирлијинин рәһбәри Низам Хәлилов назирлијин мүәссисәјә һәртәрәфли дәстәк вермәјә һазыр олдуғуну гејд едиб.

«Дәрбәнд» гәзети шәһәр мәктәбләринин гонағы олуб

Бу күнләрдә, «Дәрбәнд» республика ичтимаи-сијаси гәзетинин баш редактору Тәрлан Гәһрәман оғлу Әләкпәров, гәзетин әмәкдашы Ајна Мәммәдова вә «Дөјүш шөһрәти» музејинин әмәкдашы Күлпәри Шабановна Мирзәбалајева Дәрбәнд шәһәр 4 нөмрәли орта вә 6 нөмрәли интернат-мәктәбдә гонаг олмушлар.

Русија Федерасијасынын Мәтбуат күнү мүнасибәти илә, Дәрбәнд шәһәр мәркәзи китабханасында гејд олунмуш тәдбирдә адлары чәкилән мәктәбләрин ана дили мүәллимләринин вә шакирдләринин фәал иштирак етдикләринә көрә, «Дәрбәнд» гәзетинин баш редактору Тәрлан Әләкпәров, мүәллимләри вә шакирдләри шәхсән өзүнүн вә коллективин адындан Тәшәккүрнамә вә Фәхри дипломлар тәгдим едиб.

Гәзетин әмәкдашлары илк өнҹә, Дәрбәнд шәһәр 6 нөмрәли интернат-мәктәбини зијарәт едибләр. Мәктәбдә мүәллим коллективи гонаглары чох көзәл гаршылајыблар. Тәрлан Әләкпәров ана дили вә әдәбијјаты мүәллими Сәмајә Садыговнаны күл дәстәси вә Тәшәккүрнамә илә, онун шакирдләри- Рузијә Һејдәрова вә Һүсејн Һүсејнову исә фәхри дипломларла тәлтиф едиб.

Сонра гәзетин әмәкдашлары, Дәрбәнд шәһәр 4 нөмрәли орта мәктәбинә кедәрәк, мәктәбин ана дили вә әдәбијјаты мүәллими Сәлимә Әлибала гызы Исајеваја күл дәстәси вә Тәшәккүрнамә, шакирдләри Һөрмәт Һүсејнова, Әминә Мәрданова вә Мәдинә Ҹәфәроваја исә фәхри вәрәгәләр тәгдим едиб.

Т.Әләкпәров һәр ики мәктәбин мүәллимләри вә шакирдләринә, онларын фәал иштиракы вә ана дилиндә сөјләдикләри шеирләрә көрә тәшәккүр едәрәк, онлара өз дилини даһа мөһкәм мәнимсәмәләрини арзу едиб.

Күлпәри Шабановна да өз чыхышында топлашанлары тәбрик едәрәк, ана дилләрини горујан вә шакирдләрә дилимизи севдирән мүәллимләрә тәшәккүрүнү билдирмишдир.

К.Бабајева

Рүкәлин мәрд оғлу

Әлләрилә бизә шәфа бәхш едән,
Һәм тәбибдир, һәм дајагдыр һәкимләр.
Кеҹә-күндүз өз ишинин башында,
Ҹавабдеһдир вә ојагдыр һәкимләр.
З.Дәрбәндли

Көзәл вә дағ вүгарлы Дағыстанымызын адыны һәр саһәдә уҹалдан өвладлары вар. Сизләрә бу күн тәгдим едәҹәјим шәхс Абдулла Мәһјәддин оғлу Ибраһимхәлиловдур. Абдулла 1974-ҹү ил, август ајынын 28-дә чана дәрман тәбиәти илә көз охшајан Дәрбәнд рајонунун учгар Рүкәл кәндиндә, тәрбијәси, зәкасы вә инсанлығы илә танынан, севилән бир мүәллимин Мәһјәддин Гурбан оғлу Ибраһимхәлиловун аиләсиндә дүнјаја көз ачыб.

Аиләдә 8 ушаг олублар- 6 гардаш, 2 баҹы. Атасы өзү мүәллим олдуғуна көрә, өвладларыны елә тәрбијә етмишди ки, Абдулла вә гардашлары һеч вахт чөлдә ушаглар илә ојнамаг үчүн дәрсләриндән јајынмаздылар. Һәмишә дәрс өндә дуруурду. Һәр ил мәктәбдә сон зәнк күнү Мәһјәддин мүәллим вә онун өвладлары фәхри фәрманларла тәлтиф олунурдулар.

Нәһајәт 1980-чи илдә кәнд ушаглары илә бирә гәдәмләрини мәктәбә гојан Абдулла 1991-чи илдә Рүкәл кәнд орта мәктәбини күмүш медалла битириб Москваја јола дүшүр. А.И.Јевдакимов адына Москва Дөвләт Тибби Стомотолокија Университетинә, диш һәкими факултәсинә дахил олур. Беләликлә, 1996-чы илдә университети фәргләнмә диплому илә битирдикдән сонра һәмин университетин базасында клиник ординатурада өз тәһсилини давам етдирән Абдулла бу факултәни дә, гырмызы дипломла битирди. Абдулла өз ушаглыг арзуларына илк аддымларыны атырды. Абдулла һәкимлији гәбул етмәдән өнҹә өз валидејнләри илә мәсләһәтләшир, онларын хејир- дуасыны алыр. Абдулла һәмишә дејирди, елә инди дә дејир ки, валидејн хејир -дуасыны алмајан өвлад, ишиндә уғур газана билмәз.

Һәкимлик мүгәддәс сәнәтдир, инсанлар һәкимләрә өз ҹанларыны инанараг һәвалә едирләр. Һәр бир саһәдә олан һәким, һәр шејдән өнҹә инсанларын сағламлығыны дүшүнмәлидир. Абдулла да она мүраҹиәт едән инсанларын, она гаршы олан инамыны доғрултмаға чалышыр. Инди о һал-һазырда Москва шәһәриндә диш клиникаларынын бириндә баш һәким вәзифәсиндә чалышыр. Абдулла ушаглыгдан елә өз сакит характери илә аиләдә вә ушаглар арасында сечилирди. О, һәтта бош вахтларында белә, китаб охумагла мәшғул олурду. Абдулла Мәһјәддин оғлунун арзусу һәким олмаг иди, бу арзуја да о, өз зәһмәти вә әзијјәти илә наил олду. О, елә индинин өзүндә дә китаб охујур, бир сөзлә бу инсан елм дәрјасынын ахтарычысыдыр. Абдулла јанына кәлән һәр бир

инсанын характеринә ујғун рәфтар едир, јашлы инсанларла даһа мулајим олур. О, дејир ки, мән валидејнләримлә нечә рәфтар едирәмсә, онларла да елә рәфтар едирәм. Чүнки, јашлы инсанларын гајғыја вә нәвазишә еһтијаҹы олур. Мән дә гисмәт олса јашланаҹам, өзүму бир анлыг онларын јеринә гојурам (күлүр). О, өз сәнәтини севә-севә ичра едир.

Аиләлидир, 3 өвлады вар. Бөјүк оғлу Руслан атасынын јолуну давам едир, о да атасынын охудуғу А.И. Јевдакимов адына Москва Дөвләт Тибби Стомотолокија Университетинин диш һәкими факултәсиндә тәһсил алыр. Бахмајараг ки Абдулланын өвладлары Москвада анадан олуб. О, да өз ушагларыны валидејнләринин ону тәрбијә етдији кими бөјүдүр. Дејирләр, от көкү үстә битәр. Атасы Мәһјәддин мүәллим өз билији вә инсанлығы илә сечилдији кими, оғлу да һәм вәзифәсиндә һәм дә инсанлыгда сечилир. Өз һәмкарлары арасында һөрмәт вә рәғбәт газанан бир инсан өз доғмаларына вә аиләсинә дә баш уҹалығы кәтирир. Абдулла Мәһјәддин оғлу Ибраһимхәлилов Рүкәл кәндинин башыны уҹалдан бир чох сајылыб-сечилән өвладлары сырасына өз адыны бөјүк һәрфләрлә јазмағы баҹарыб. Бу һәм Дағыстанымыз, һәм рајонумуз вә һәм дә дағ башында бир гала кими мәғрур дајанан Рүкәл кәнди үчүн баш уҹалығыдыр.

А.Мәммәдова

Мүәллим јүксәк аддыр

Дүнјада көзәл, нәчиб пешәләр чохдур. Һәким инсанларын сағламлығынын кешијиндә дајаныр, хәстәләрә шәфа верир. Мүһәндис фабрик вә заводлары ишләдир, һүндүр биналар учалдыр, јоллар чәкир, көрпүләр салыр. Космонавт фәзаны фәтһ едир, мүхтәлиф планетләрин сирләрини өјрәнир…

Фәгәт бүтүн пешәләрин фөвгүндә дајанан мүгәддәс бир пешә дә вар. Бу, сөзсүз ки мүәллимликдир. Һәким дә, мүһәндис дә, космонавт да сечдикләри сәнәтин сирләрини мәһз мүәллимдән өјрәнирләр. Мүәллим елм, билик хәзинәсинин гапысыны инсанларын үзүнә ачан бир варлыгдыр.

Бу мәгаләми пешәкар бир инсана һәср етмәк истәјирәм. Мүәллим адыны лајигинчә дашыјан, пешәсинин вурғуну олан ана дили мүәллимәси Чәфәрова Есмира Лачыновнадыр. О,1973- чү ил 23 августда

Дәрбәнд шәһәриндә анадан олмушдур. Дәрбәнд шәһәринин 3 сајлы орта мәктәбиндә мәзун олмушдур. Орта мәктәби битирдикдән сонра, Есмира Лачыновна 1991- чи илдә Н.Туси адына Азәрбајчан Дөвләт Педогожи Университетинә гәбул олмушдур. Университети битирдикдән сонра вәтәнә дөнүр вә мөһтәшәм пешә – мүәллимлијә башлајыр. Есмира Лачыновна мүәллимлијини 8 сајлы орта мәктәбдә давам едир. Бу пешәкар мүәллим әвәз олунмаз мүәллимләр сырасына аиддир. Чүнкү о, шакирдләринә чох әмәк сәрф едир. Есмира мүәллимә бир чох олимпиадаларда иштирак едир вә Дәрбәнд шәһәринин адыны јүксәлдир. Онун шакирдләри она бөјүк севки вә һөрмәт бәсләјир. Һәр кәс мүәллим ола биләр, амма пешәкар олмаг һәр мүәллимә хас дејил.

Бәһс етдијим Есмира мүәллимә өз савады вә уғурлары илә бу пешәдә өз сөзүнү дејиб. Бу мәгамда Һәзрәти Әлијә мәхсус «Мәнә бир һәрф өјрәдәнин көләси оларам» кәлмәсини јадымыза салаг. Бу хәзинәјә иманла дахил оланлар һәјатын енишли –јохушлу јолларында бүдрәмир, өз әмәлләри илә чәмијјәтин инкишафына төһфәләр верирләр. Елә буна көрә дә дүнјада мүәллим әмәјинин бәнзәри јохдур. Әкр бу күн биз бәшәријјәтин чатдығы јүксәк инкишаф сәвијјәси, елми – техники наилијјәтләр барәдә мәмнунлугла сөһбәт ачырыгса, буна көрә илк нөвбәдә мүәллимләрә миннәтдар олмалыјыг.

Инсан чәмијјәтинин әзәли вә сону мүәллим әмәји илә бағлыдыр. Инсанлар өјрәнә – өјрәнә камилләшмиш, тәбиәтин сирләринә јијәләнәрәк ону рам етмиш, јени- јени кәшфләрлә өз һәјатларыны јүнкүлләшдирмишләр.

Бу күнләрдә Есмира Лачыновна ачыг дәрс кечирмишдир. Ачыг дәрсдә шакирдләр даһи вә көзәл шаир Бәхтијар Вәһабзадәнин «Азәрбајчан» шеринин тәһлилини етмишләр.

Тәдбирдә шакирдләрлә мүәллимә арасында бөјүк һөрмәт чох үрәк ачычы иди. Шакирдләрин шеирләри мүкәммәл билмәси, ана дилинә мејл көстәрмәләри, мәһз Есмира мүәллимәнин әмәјидир.

Тәдбирин бөјүк марагла сејри дә көзүмдән гачмады, ачыг дәрсдә мүәллимин гојдуғу күч, сәрф етдији вахт ачыг- ајдын көрүнүрдү. Бурада кördүкләримдән нә гәдәр јазсам да аздыр.

Шакирдләрин активлији, билији валеһ едичидир. Дәрсдә һәр кәс о гәдәр сәрбәст идиләр ки, онлара бахдыгча зөвг алырды һәр кәс. Әлбәттә, бүтүн бу уғурларын архасында мүәллимләримизин илләр боју чәкдикләри кәркин зәһмәти дајаныр. Елә буна көрә дә чәмијјәтдә чох шәрәфли, мүгәддәс пешә һесаб олунур. Алим дә, сәркәрдә дә, бир сөзлә, һәјатда тутдуғу мөвгедән асылы олмајараг һәр кәс мүәллимин гаршысында баш әјир, ону һәмишә хош дујғуларла јада салыр.

Мән јер үзүндә мүәллимдән јүксәк ад танымырам. Һәр биримиздә мүәллимин һәрарәтли гәлбинин бир зәррәчији вардыр. Мүәллим мүгәддәсдир, бүтүн дөврләрдә бу пешә саһибләринин үзәринә бөјүк вәзифәләр дүшүб. Инсанлара билик вермәк, елм өјрәтмәк кими мүһүм вәзифәнин өһдәсиндән онлар кәлир. Мәһз мүәллим доғма Мүәллимләр чәмијјәтин мемарларыдыр десәк, јәгин ки сәһв етмәрик.

Бу данылмаз бир һәгигәтдир ки, һәр кәсин лајигли вәтәндаш кими формалашмасында мүәллимләримизин әвәзсиз хидмәтләри вардыр.

Мүәллимлик шәрәфли ишдир, чүнкү о, өз һәјатынын халгын кәләчәјинә һәср едир. Мүәллимлик мәсулијјәтли ишдир, чүнкү кәләчәк нәсилләрин бөјүмәсиндә вә тәрбијә олунмасында һәлледичи рол ојнајыр. Мән дә 8 сајлы орта мәктәбин мүәллими Есмира Лачыновна илә гүрур дујурам вә тәшәккүрүмү билдирирәм.

Һәр биримиз үчүн мүәллим доғма вә әзиздир. Чүнкү мүәллим бизә тәһсил верир, мүәллимләримизи бөјүк еһтирам вә һөрмәтлә хатырлајырыг. Өјрәндикләримизә көрә һәр ан онлара миннәтдарыг.

С.Гулијева

2 нөмрәли секторда олмушлар

Февралын 9-да ДР үзрә Русијанын Федерал Чәзачәкмә Ичрасы Хидмәти Идарәсинин (УФСИН) рәһбәри Андреј Полјаков вә ДР-ин сәнаје вә тичарәт назири вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Низам Хәлиловун көрүшүнүн кечирилмәси һаггында идарәнин мәтбуат хидмәти мәлумат вермишдир.

Тәдбирдә Русијанын ФЧИХИ ДР үзрә баш мүһәндиси, дахили хидмәт подполковники Абдулхалк Абдулхалков, ДР-ин сәнаје вә тичарәт назиринин мүавини Һачымурад Исрапилов вә РФ ФЧИХИ ДР үзрә ИК-2 Федерал Дөвләт Идарәси рәиси вәзифәсини мүвәггәти ичра едән, дахили хидмәт подполковники Рүстәм Шихбабајев, еләчә дә БОФФИ вә «Еккопласт» ММ чәмијјәтләринин рәһбәрләри Тумала Чалајев вә Мурад Чалајев, рекионун бизнес бирлијинин нүмајәндәләри иштирак етмишләр.

Көрүшдә тәрәфләр истеһсалын јени нөвләринин ачылышыны вә рекионун чинајәт ичра системи мүәссисәләриндә дөвләт вә бәләдијјә еһтијачлары үчүн сифаришләрин јерләшдирилмәси мәсәләләрини мүзакирә етмишләр.

Рекионун Пенитенсионар идарәсинин башчысы Андреј Полјаков чинајәт-ичра системи мүәссисәләринин истеһсал күчләриндән вә ИСИ истеһсалат секторунун мүасир аваданлыгла тәчһиз едилмәси һаггында данышмышдыр.

Ичра системи идарәси (ИСИ) мүәссисәләринин истеһсал мејданчаларында республи канын сәнаје вә тичарәт назирлијинин дәстәјилә дөвләт вә бәләдијјә еһтијачлары үчүн 37 милјон рубллуг сифаришләр јерләшдирилмишдир ки, бу да әлавә 124 мәһкуму ишлә тәмин етмишдир»,-дејә Андреј Полјаков билдирмишдир.

Өз нөвбәсиндә Дағыстанын сәнаје вә тичарәт назири вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Низам Хәлилов рекионун чинајәт ичра системинин республканын дөвләт һакимијјәт органлары вә бәләдијјә бирләшмәләри мүдиријјәтләрилә әмәкдашлығын мүсбәт тәчрүбәсиндән данышмыш вә рекионал назирлијин бу чүр узунмүддәтли перспектив әмәкдашлыға һазыр олдуғуну билдирмишдир.

Тәдбирин рәсми һиссәсиндән сонра гонаглар Русијанын ЧИФХИ ДР үзрә ИК-2 ФДИ-јә кедәрәк мәһкум оланларын әмәк адаптасијасы мәркәзиндә истеһсалат күчләри илә таныш олмушлар.

Ики нөмрәли ислаһ дүшәркәсинә сәфәрин кедишатында гонаглар ајаггабы, тикиш, ағач вә метал емалы үзрә вә еләчә дә, автосервис сехләриндә олмушлар.

Ислаһ дүшәркәсинин истеһсалат сектору илә танышлыгдан сонра республиканын сәнаје вә тичарәт назирлијинин рәһбәри азадлыгдан мәһрум јерләриндә мәһкумларын әмәк мәшғулијјәти вә азадлыға чыхдыгдан сонра онларын ресосиаллашдырма мәсәләсинин вачиб олдуғуну гејд едәрәк билдирмишдир ки, сәнаје назирлији дөвләт вә бәләдијјә еһтијачлары үчүн сифаришләрин һәчминин артырылмасы һесабына Дағыстанын ИСИ мүәссисәләринин истеһсалат күчләринин сифаришләрлә тәмин едилмәси үзрә иши давам етдирәчәкдир.

«Биз дахил олан сифаришләри мәрһәлә- мәрһәлә вә мүддәтләрә бөлүшдүрмәкдән өтрү өз күчләримизи, потенсиал вә мәнбәләримизи тәһлил едирик. Мәһкумларын әмәк мәшғулијјәти доғрудан да бизим үчүн чох актуал мәсәләдир»,- дејә рекион ЧФХИ-нин (УФСИН) рәһбәри гејд етмишдир.

Көрүшүн јекунунда идарәнин башчысы Андреј Полјаков она көстәрилән етибара вә дәстәјә көрә республиканын сәнаје вә тичарәт назирлијинә тәшәккүрүнү билдирмишдир.

Һазырлады: К.Кәримов

Ана дили мүәллиминин, ана гајғысы

Дағыстанымыз өз дағлыг бөлкәләри, учгар кәндләри вә мешәләри илә танынып. Белә кәндләрдән бири дә, Табасаран рајонунун Мәһрағa кәндидир. Бу күн сизләрә тәгдим едәчәјим ханым да, бу кәндин јетишдирдији Назилә мүәллимәдир. Назилә Абдулла гызы Бабајева 1975-чи ил јанварын 10-да бүтүн көзәлликләрини садаладығым Мәһрағa кәндиндә дүнјаја көз ачыб. Ушаглыгдан мүәллимлик вәзифәсинин арзусунда олан Назилә, ушагларла мүәллим шакирд ојуну ојнајарды вә бөјүдүкчә онун арзулары да, онунла бөјүјүрдү.

Заман өтдү, Назилә 1992-чи илдә Мәһрәға кәнд орта мәктәбини битириб, өз арзуларына чатмаг үчүн одлар дијары Азәрбајчана кедир. 1992-чи ил Бакыда Азәрбајчан Дөвләт Педагожи Университетинә Азәрбајчан дили вә әдәбијјат факултәсинә дахил олур. Университети битирдикдән сонра, өз доғма Мәһрәға кәндинә кери гајыдыр. Һалһазырда Мәһрәға кәнд орта мәктәбдә ана дили мүәллими вәзифәсиндә чалышыр. Артыг 25 илдир ки, өз вәзифәсини лајигинчә јеринә јетирир. Онун шакирдләри һәр ил республика вә рајон мүсабигәләриндә фәал иштирак едирләр. Рајонда 1-чи, 2-чи јерләри тутур, республикада исә 1,2,3-чү јерләрә лајиг көрүлүбләр. Әлбәттә ки, ишдә Назилә мүәллимәнин бөјүк ролу вә әмәји вар. Рајон үзрә «Илин мүәллими» јарышмасында 1-чи јерә, республика үзрә 2-чи јерә лајиг көрүлүбләр. Назилә ханым, өз ишини севә-севә көрән бир педагогдур. О, өз шакирдләри арасында, бәзән мәктәбдә дә мүсабигәләр дүзәнләјир. Вә беләликлә дә ушагларын ана дилинә севкисини артырмаға чалышыр. Аиләсиндә көзәл

һәјат јолдашы вә гајғыкеш ана олан Назилә мүәллимә һәлә дә ахтарышдадыр, һәлә дә бөјүк арзуларынын тамамланмадығыны сөјләјир. Мәктәбдә коллегалары арасында, өз севкисини газанан Назилә мүәллимә, өзүнү мәктәб ушагларына да севдирә билиб.

Белә јердә халг шаири Бәхтијар Ваһабзадә демишдир: «Мән өзүмдән, она көрә разыјам ки, чүнки, өзүмдән наразыјам. Бу чүр өз ишинә, чаны кими јанашан, өзү кими ишини севән ханымларымызы көрәндә адамын ичи фәрәһлә долур вә гүрур һисси кечирир».

Назилә мүәллимә шакирдләринә дә өз өвладлары кими доғмачасына јанашыр. О, дејир ки, мәктәбә кәлән һәр бир ушаг бизим өвладымыздыр. Валидејнләр өвладларыны мәктәбә көндәрәндә, онлары бизә, биз мүәллимләрә етибар едирләр. Бизим дә борчумуз, онлара һәм билик өјрәтмәк, һәм дә онлары көз бәбәјимиз кими горумагдыр. Чүнки онларын һәр бири бөјүјүб, вәтәнимиз үчүн зијалы кими јетишмәлидир. Бу мәктәби битирән һәр бир ушағын уғуру да биз мүәллимләрин уғуру вә баш учалығыдыр. Һәм ана, һәм евдар гадын, һәм дә ишинә чавабдеһликлә јанашан дәјәрлимиз Назилә Абдулла гызы Бабајеваја кәләчәк планларында да уғурлар диләјирик.

М. Сејидов

ИСТЕДАДЛЫ ШАКИРДЛӘР

Уғур олсун, Ајкүн!

Мәктәб ушағын јеткин јаша чатдығы андыр. Мәктәбдә тәһсил алмаг һәр бир инсан үчүн чох ваҹибдир. Чүнки шәхсијјәт, характер хүсусијјәтләри, баҹарыг вә баҹарыгларын формалашмасы мәһз бу дөврдә баш верир. Ушаг әсас тәһсил сәвијјәсини алыр вә кәләҹәк пешәси илә мүәјјән едилир. Мәктәбдә тәдрис просесиндә әлдә олунан биликләрин әһәмијјәтини гијмәтләндирмәк чәтиндир.

Өтән илин декабрында Дәрбәнд рајонунун Хәзәр кәнд орта үмумтәһсил мәктәбинин шакирд вә мүәллим коллективинин севинҹинин һәдди-һүдуду јох иди. Һамы бөјүк фәхрлә Ајкүнүн уғурундан данышырды. Ахы, бу тәһсил оҹағынын 9-ҹу синиф шакирди Ајкүн Рамазанова «Илин Авропа ағаҹы-2020» милли мүсабигәсинин лауреаты адына лајиг көрүлмүшдү.

Беләликлә, бөјүк истедада вә баҹарыға малик олан Ајкүн мүсабигәнин баш спонсору «Киргу» тиҹарәт еви тәрәфиндән диплом, һәдијјәләр вә 5000 рубл сертификатла тәлтиф едилди.

Ајкүн бу күн јалныз бабасынын һимајәсиндәдир. О, вахтыны бошуна сәрф етмир, тәсвири инҹәсәнәт онун һәјатынын мәнасына чеврилиб. Ев ишләри илә јанашы, бабасынын да гајғысына галыр, гаршысына чыхан чәтинликләр онун арзусуна сәдд чәкә билмир, үрәји даһа көзәл рәсмләр, шедеврләр јаратмаг һәвәсилә дөјүнүр. Онун газандығы гәләбә бүтүн шакирдләр үчүн нүмунә олмалыдыр. Чүнки һәм евдә, ата-ана тәрәфиндән, һәм дә мәктәбләрдә ушагларын әла тәһсил алмалары үчүн һәр ҹүр лазыми шәраит јарадылмышдыр. Шакирдләрдән исә јалныз вә јалныз јүксәк низам- интизам, тәрбијә вә мөһкәм билијә јијәләнмәк тәләб олунур.

Ону да гејд етмәк лазымдыр ки, бу гыз кечән ил Хәзәр Инҹәсәнәт мәктәбини гырмызы дипломла битириб. Ајкүнүн гәләбәсиндә онун һәр ики мәктәбдә (орта вә инҹәсәнәт мәктәбләриндә) рәсм мүәллими Тофик Магомедович Әзизхановун да әвәзсиз зәһмәти вар. Тофик мүәллимин бир чох јетишдирмәси рајон вә республика үзрә кечирилән мүсабигәләрдә фәал иштирак едир, мүкафатлы јерләри турлар.

Һәр бир нүмунәви шакирд онун тәһсил алдығы мәктәбин фәхри, гүрурудур. Гој белә шакирдләрин сајы чох олсун. Үмидварыг ки, Ајкүн Рамазанова бунунла кифајәтләнмәјәҹәк, бундан сонра да севимли мүәллимләрини вә хәзәрлиләри өз уғурлары илә севиндирәҹәк. Биз онун тимсалында бүтүн истедадлы шакирдләрә бундан сонра да јүксәк зирвәләр фәтһ етмәји, јени-јени наилијјәтләр газанмағы арзулајырыг!

А.АҒАКИШИЈЕВА

Бечәрмә ишләринин сүрәти артыр

Бу күнләрдә Дәрбәнд рајонунун габагҹыл тәсәррүфатларында бөјүк ҹанланма һисс олунур. Зәһмәт адамлары ҹари илдә бол мәһсул јетишдирилмәси уғрунда мүбаризәдә һәр сәмәрәли кечән күндән там истифадә етмәјә чалышырлар.

Татлар агрофирмасында исә бечәрмә ишләри даһа мүтәшәккил тәшкил олунмушдур. Буну Падар саһәсинин тимсалында ајдын көрмәк олур. Өтән тәсәррүфат илини уғурла баша вуран Падар саһәсинин зәһмәт адамлары јени илин бол мәһсулу уғрунда мүбаризәјә илк күнләрдән бөјүк һәвәслә гошулмушлар. Пајыз гыш ајларынын јағмурлу кечмәси онларын әзимкарлығыны бирә-беш артырмышдыр.

Мәлум һәгигәтдир ки, илин бу фәсилләриндә јағынтыларын бол олмасы торпагда рүтубәтин өзүндә сахланылмасыны артырыр вә нәтиҹәдә бол мәһсул үчүн мөһкәм әсас јаратмаға шәраити јахшылашдырыр.

Јери кәлмишкән, ону да гејд етмәк лазымдыр ки, сон он илдә бу илки гәдәр јағынтыларын олмасыны һеч кәс инкар едә билмәз. Үзүмчүлүклә вә тахылчылыгла мәшғул олан тәсәррүфатлар үчүн јағынтыларын бол олмасыны Аллаһын мәрһәмәти һесаб етмәк олар. Сон ики ил бүтүн бәшәријјәт үчүн тәбии катаклизмләрлә јанашы, КОВИД-19 пандемијасы бөјүк проблемә чеврилмиш вә чәтинликләри артырыр.

Белә бир шәраитләрдә тәҹрүбәли тәсәррүфатчы вә танынмыш идарәчи Пирверди Әмировун башчылыг етдији 6-ҹы саһәнин зәһмәт адамлары чох мәһсулдар ишләјирләр. Бу һагда сөһбәт дүшәндә саһә рәиси деди:

«Биз әсасән үзүмчүлүк вә тахылчылыгла мәшғул олуруг. Һәр ики саһә кәлирли вә бу күнүн тәләбләринә ујғун кәлән истеһсалатдыр. Ејни заманда һәр ики саһәнин иглим шәраитиндән нә гәдәр асылы олдуғу һеч кәсә кизли дејилдир. Бу сәбәбдән тәсәррүфатларын суварма сују илә тәмин едилмәси олдугҹа ваҹибдир. Бу тәкҹә бизим рајонумуз үчүн дејил, һәм дә республикамыза хас олан иглим шәраитидир. Буна көрә дә сувармасыз мәһсул јетишдирмәк гејри-мүмкүндүр. Бурада Дәрбәнд рајонунун су тәсәррүфаты идарәсинин әмәјини дә гејд етмәк лазымдыр. Бир сыра чәтинликләрә бахмајараг су тәсәррүфаты идарәси јаз-јај ајларында мәһсул саһәләринин суварылмасынын тәмин едилмәсиндә чох зәһмәт чәкирләр. Бол мәһсул јетишдирилмәсиндә торпагларын мүнбитлији мүһүм рол ојнајыр. Торпагларда гомусун олмасыны нәзәрә аланда үзвү вә минерал күбрәләрдән истифадә етмәјәрәк сәмәрәли тәсәррүфатчылыг апармаг олмур. Белә бир шәраитдә малијјә мәсәләси гаршыја бир нөмрәли мәсәлә кими чыхыр. Чүнки үзвү күбрәләрин вә дәрман препаратларынын гијмәтләри илдән-илә артыр. Бунунла белә малијјә мәсәләләринин һәлли гаршыда бир нөмрәли мәсәлә кими дурур. Бу күн дөвләтдән лазыми дәстәк олмадан малијјә мәсәләләрини һәлл етмәк чох чәтиндир. Бүтүн бунлары јахшы дәрк едәрәк агрофирма рәһбәрләри чәтинликләрә бахмајараг, мәһсул истеһсалынын илдән-илә артырылмасы һесабына белә ваҹиб мәсәләнин һәллини күндәликдән чыхармышлар. Агрофирма бу күн мәһсул истеһсалы артырылмасы истигамәтиндә һәр һансы бир лајиһәни һәјата кечирмәјә гадирдир. Бу биздә кәләҹәк перспективләрә инамымызы артырыр.

Сөзсүз ки, белә бир шәраитдә ишләјән һәр бир әмәк адамы әминдир ки, доғма тәсәррүфатда чалышараг онун һәјат сәвијјәси илдән-илә артаҹаг вә аилә бүдҹәси мөһкәмләнәҹәкдир.

Һазырда Падар саһәсинин 130 һектар бар верән вә 20 һектар тәзә бәһәрә кәлән ҹаван үзүмлүкләри вә 220 һектар тахыл саһәләри вардыр. Өтән илин јекунларына көрә һәр һектардан орта һесабла 20 сентнер тахыл көтүрүлмүшдүр. Бурада тахылчылыгла мәшғул олунмасы һәм дә шәхси тәсәррүфатларда һејвандарлығын инкишафына лазыми көмәк көстәрир. Ҹари илдә бурада тохум сәпини әрәфәсиндә бүтүн һазырлыг ишләри агротехники мүддәтләрдә баша вурулараг 220 һектар саһәдә пајызлыглар әкилмишдир.

Үзүмчүләр өтән илдә чох мәһсулдар ишләмишләр. Һаваларын гураг кечмәсинә бахмајараг мөвҹуд саһәләрдән 2050 тон күнәш мејвәси јетишдирилиб тәһвил верилмишдир.

Саһә рәиси билдирди ки, бол мәһсул уғрунда мүбаризәдә агротехники тәдбирләрин вахтында көрүлмәсиндән чох саһәләрдә јетишдирилмиш мәһсулу хәстәлик вә зијанвериҹиләрдән горумаг даһа чәтиндир. Үзүмчүләримиз бу ваҹиб ишә сон дәрәҹә мәсул јанашараг, хәстәлик вә зијанвериҹиләрә гаршы мүбаризәдә мүтәрәгги үсуллардан вә елми наилијјәтләриндән баҹарыгла истифадә едирләр. Мән агротехники тәләбләрә әмәл едилмәсинә бөјүк диггәт јетирир вә һәр иши ҹидди нәзарәт алтында сахлајырам.

Саһә рәисинин дедикләрилә разылашмамаг олмаз. Чәтин бир илдә һәр һектардан 166 сентнер күнәш мејвәси јетишдирилмәсинин нә демәк олдуғуну шәрһ етмәјә мәнҹә еһтијаҹ дујулмур. Әлдә едилмиш наилијјәтләрдә бригада башчысы Умар Гырхларовун әмәји дә аз олмамышдыр. Кәнҹ олмасына бахмајараг о, тәсәррүфатчылыға јахшы бәләд олан бир мүтәхәссис кими артыг өзүнү көстәрә билмишдир. Агрофирма рәһбәрлијинин онун ишиндән чох разы олмасы дедикләримә сүбутдур.

Һазырда Умар Гырхларовун башчылыг етдији бригаданын үзүмчүләри бол мәһсул уғрунда мүбаризәни күндән-күнә сүрәтләндирирләр. Һаваларын әлверишли кечмәси зәһмәт адамларынын әл-голуну ачмышдыр. Хејли вахтдыр ки, үзүмлүкләрдә гуру будама ишләри кедир. Үзүмлүкләрдә вахтында ҹәркәарасы бечәрмә ишләри көрүлмүш, һазырда ҹари тәмир ишләри апарылыр. Гуру будама ишләринә ән тәҹрүбәли үзүмчүләр тәһким олунмуш вә һәр үзүм колунун буданмасына көрә онлар 3-5 рубл пул алырлар. Бу ишдә Шарап Әлишыхов, Мәсмәханым Мәнсимова вә Магсудхан Нәбијев хүсусилә фәргләнирләр.

Кечән мүддәт әрзиндә 40 һектара јахын саһәдә гуру будама ишләри баша чатдырылмышдыр. Бир сөзлә, бечәрмә ишләринин сүрәти күндән-күнә артыр.

К. Кәримов

Нијә өлүмдән горхуруг?

Мәним фикримҹә, өлүм – инсанын бәдәни јашајырса белә, шүурун фәалијјәтини дајандырмасыдыр.

21-ҹи әсрдә өлүм нәдир? Өлүм мөвҹуд олдуғу үчүн һәјатымызда проритетләримиз вар. Һәјатдакы һәр бир шеји көрүб гуртара билмирик, она көрә дә сечим етмәк лазым кәлир. Әксәр инсанларын планлары сијаһысында, чох еһтимал ки, јашадыглары мүддәт әрзиндә һәјата кечирә биләҹәкләри мәһз һәмин мәгсәдләри вар. Әкс һалда сечим мәнасыз ола биләр вә инсанлар буну интуитив олараг едир.

Өлүм- кечмишин вә индики дөврүн философлары үчүн ән мараглы тәзаһүрләрдән биридир. Биз билирик ки, инсан һәјаты сонлудур, бу исә о демәкдир ки, вахтымыз кәскин шәкилдә мәһдуддур. Философлар өлүм билкисинин инсан һәјатына неҹә тәсир етдијини өјрәнир.

Өз технологијалары вә диҹитал сферадакы имканлары илә 21- ҹи әср өлүмүн үмумијјәтлә нә олдуғу һаггында бизи чохлу суаллар вермәјә мәҹбур едир.

Биоетика чәрчивәсиндә өлүмүн мејарларынын нәләр олдуғу әтрафында күнүмүздә олдугҹа мараглы мүзакирәләр апарылыр.

Кечмишдә һәр шеј садә иди:инсанын нәфәси дајаныр, онун үрәји даһа дөјүнмүр- демәк ки, өлүб. Амма бу күн технологијалар сајәсиндә векетатив вәзијјәтдә вә комада олан инсанлары һәјатда сахламаг мүмкүндүр. Нәфәс алырлар, лакин шүурлары сағлам инсанларда олдуғу кими даһа ишләмир. Бу, дөврүмүзүн ән нараһатедиҹи мүһүм суалларындан бири онлар сағдырмы?

Фәлсәфи нөгтеји-нәзәрдән бу фикирләрә бахсаг, феноменоложи әнәнәјә садиг галан философ Мартин Һајдеггер вә дикәр философларын инсан үчүн өлүмүн јени тәҹрүбә вә тәәссүратлар газана билинмәдији анда кәлдијинә әмин олдугларыны хатырламаг олар. Һәтта инсанын даһа әввәлки емпирик тәҹрүбәләринин изләри рәгәмсал форматда јашамаға давам етсә белә.

Инсанын өз фанилијини дәрк етмәси «дәјәр» анлајышы илә дә бағлыдыр. Һәр һансы бир шејин дәјәри онда баша дүшүлүр ки, биз онун әбәди бир шеј олмадығыны анлајаг. Јалныз бир кеҹә чичәк ачар вә мәһз бунун үчүн көзәл олан бир күл. Һәјатын сонлу олдуғуну нә гәдәр јахшы баша дүшүрсәнсә, мүәјјән шејләрин дәјәри бир о гәдәр артыр.

Биз буну һиссијјатла дејил, расионал сәвијјәдә баша дүшүрүк. Мартин Һајдеггер буну бу ҹүр изаһ едир ки, өлүмүн кәләҹәк заманда баш верәси бир һадисә олдуғуну дүшүнмәк инсанлара хасдыр: «Мән һәлә ҹаванам, һадисә чох гоҹа оланда баш верәҹәк вә инди буна көрә нараһат олмаға дәјмәз».

М.Һајдеггер белә тәәсүраты «гејри –мөтәбәрлик»дејә адландырыр. Мәһз бунун сајәсиндә әбәди һәјатын мөвҹуд олуб-олмамасы барәдә хүлјаја дүшмүрүк вә күндәлик ишләримизлә мәшғул олмағымыз мүмкүнлүк тапыр.

Философун зәннинҹә, буну етмәк үчүн варлығын «гејри- мөтәбәрлијинә» јетишмәк, јахуд башга дејимлә өз мөвҹудлуғуну лап әввәлдән мәнасызлығыны анламаг вә өлүмү, мәсәлән: һәјәҹан вә ја һәсрәт кими һисси тәҹрүбәләрдән кечирәрәк гәбул етмәк лазымдыр. 1927-ҹи илдә нәшр етдији «Варлыг вә заман» китабында јазыр ки, буну гәбул етдијимз јахуд етмәдијимиздән асылы олмајараг, биз бир маһијјәт кими өлүмә доғру амансызҹа ирәлиләјирик.

Үмумијјәтлә өлүм фикрини кәнара атмаг лазымдыр. Онун үчүн һәјат вә өлүм – ики тамамилә фәргли, мүгајисә олунмајаҹаг анлајышлардыр. Инсан јашадығы заман өлүм мөвҹуд олмур, чүнкү о, ҹанлы олдуғу үчүн өлүмү јашаја билмәз. Инсан өлдүкдә исә даһа һеч кәс нараһат олмалы дејил. Әслиндә бу мөвгејдә кичик бир һијлә пајы вар, ја да ки, бу ҹавабы натамам адландырмалыјыг. Ахы әслиндә әксәр инсанлары өлүмүн өзү дејил, өлүмлә бағлы һаллар нараһат едир. Мәсәлән:онлар сағалмаз хәстә олаҹаглары, травмаја мәруз галаҹагларындан вә фәалијјәт габилијјәтсизлијинә кәтириб чыхараҹаг һадисәләрдән горхурлар. Горхурлар ки, гәзаја уғрајаҹаглар вә ја онлары јыртыҹы бир һејван парчалајаҹаг. Өлүмдән горху өзүндә башга горхулары да ҹәмләшдирир: Шикәстлик вә хәстәлик горхусу, бәдән үзвләринин фәалијјәтинин итирилмәси вә һәјати тәһдид горхусу.

Мартин Һајдеггерин јаздығы кими, үмумијјәтлә даһа «халис», даһа һәгиги олаҹаглар. Мәнҹә дә кәләҹәкдә инсанлар дүрүстлүјә даһа чох дәјәр верәҹәкләр. Фәлсәфә практикалары көмәји илә һәјатларыны јашамағы өјрәнә, хошладыглары ишлә мәшғул ола биләҹәкләр. Һәјатын көзәллијини, һәјатда варкән јашајаҹаглар вә бу көзәлликләрдән фајдалана биләҹәкләр. Бу дәјишикликләрин ачары тәһсил олаҹаг. Инсанлар кетдикҹә ағыллы олаҹаг.

С. Гулијева

ИКИ МИЛЛӘТИН ДАҺИ ОҒЛУ

Дәјәрли охучулар! Бу мәгалә 2018 илин ијул ајында бизим гәзетимиз үчүн јазылмышды, лакин мүәјјән сәбәбләрә көрә чапа верилмәмишди. Бу күн даһи бәстәкарын 100 иллијинә һәср олунмуш мараглы мәгаләни сизин нәзәринизә чатдырмаг гәрарына кәлдик.

Бу ил ијул ајынын 15-дә даһи бәстәкар Һаҹы Ханмәһәммәдовун анадан олмасынын дүз 100 или тамам олур. О, сөзсүз ки, һәм Азәрбајҹан, һәм дә Дағыстан мусиги аләминин ән парлаг улдузларындан биридир.

Һаҹы Дадаш оғлу Ханмәһәммәдов 1918-ҹи ил 15 ијулда индики Табасаран рајонунун Тинит кәндиндә дүнјаја кәлмишдир. Атасы Дадаш чох ишкүзар адам олмушдур. Кәнддә онун шәхси мағазасы вар иди. О, тез-тез Русијанын мүхтәлиф шәһәрләринә кедирди. Бир вахт онун һәтта Санкт-Петербургда да өз тиҹарәт еви олуб.

Ушаглыг чағынын 10 илини о, бағ вә мешәләрлә әһатә едилмиш доғма кәнди Тинитдә кечирмишдир. Илк мусиги тәһсилини дә бурада алмышдыр. Тәссәввүр едә биләрик ки, бу мусиги истедадыјла доғулан ушаг һансы бөјүк вә тәкраредилмәз симфонијанын сәдалары алтында бөјүмүшдүр. Бөјүк инамла күман едә биләрик ки, хүсусән бу илләрдә мусигијә олан еһтирасы вә һәвәси даһа да күҹләнмишдир. Һаҹы Ханмәһәммәдовун 10 јашы оланда онун аиләси Дәрбәндә көчмүшдүр. Дәрбәнддә орта мәктәбдә тәһсилини давам етдирир вә ејни заманда мусиги мәктәбиндә тар үзрә тәһсил алыр.

Һаҹы Ханмәһәммәдов бир табасаранлы кими 1933-ҹү илдә мәктәби битирдикдән сонра Бакыја неҹә кәлиб чыхмасы һаггында өзү белә данышыр. О вахт онун атасы Дадаш сүркүн олундуғу үчүн Дәрбәнддә олмур. Гоншулар арасында бир гадын вар иди ки, онун ифасы илә фәхр едирди. Вә бу гадын она тәклиф едир ки, тәһсилини давам етдирмәк үчүн Бакыја кетсин вә бир баша Үзејир Һаҹыбәјова мүраҹиәт етсин. Һаҹы белә дә едир. О, Бакыја кәлир вә бөјүк бәстәкары өз иш отағында көрүр. Бу көзәл инсан Һаҹыны чох јахшы гаршылајыр. Һаҹынын һарадан вә нә үчүн Бакыја кәлмәсини сорушараг вә ордаҹа өз иш отағында онун мусиги габилијјәтини имтаһан едир. Һаҹынын мусиги габилијјәтинин олмасыны көрән Үзејир Һаҹыбәјов она јатагханада јер, әрзаг үчүн пул верир вә имтаһан үчүн вахт тәјин елә јир.

Һаҹы имтаһанлары мүвәфәгијјәтлә верәрәк, А. Зејналлы адына Бакы орта мусиги мәктәбинин тар синифинә дахил олур. Бу андан өмрүнүн сонуна кими Үзејир Һаҹыбәјов Һаҹыја хүсуси диггәт јетирир.

бизим 1930-ҹу илләрдә Азәрбајҹан мусигиси чох јүксәк бир зирвәдәјди. Бу илләр јени жанр вә мусиги сәнәтинин ахтарышы илләри иди вә ејни заманда бу илләр бир чох мусиги мәктәбләринин јарандығы вә истедадлы коллективләрин, даһи бәстәкарларын јетишдији бир дөвр иди. Һәлә тәләбә вахтларында Һаҹы, Үзејир мүәллимин мәсләһәтијлә тар үзрә солист кими чыхыш етмәјә башлајыб. Бу оркестрин дирижору, истедадлы бәстәкар Сәид Рүстәмов иди. Һаҹынын инкишафында бу ики шәхсин ролу вә әмәји бөјүк олмушдур. 1936-ҹы илдә Азәрбајҹан Дөвләт Академик опера вә балет театрында Үзејир Һаҹыбәјовун баш әсәри олан «Короғлу» тамашасы гојулур вә мүәллифин зәманәтијлә Һаҹы симфоник оркестрин тәркибинә дахил едилир.

1938-ҹи илдә, Һаҹы 20 јашында Академик опера вә балет театрынын тәркибиндә Москвада чыхыш едир, 1941-ҹи илдә исә, Ханмәһәммәдов бу театрла Ирана гастрол сәфәри едир. 1942-ҹи илдә Ү. Һаҹыбәјов Азәрбајҹан Дөвләт Консерваторијасында «Халг Мусигисинин Әсаслары» адлы шөбә ачыр вә Һаҹыны бу шөбәдә охумаг вә ишләмәк үчүн дәвәт едир. Бурада Һаҹы јорулмадан кеҹә вә күндүз ишләјәрәк, нәинки халг мусигисинин сиррләрини өјрәнир, ејни заманда дүнја мусиги инҹәсәнәти саһәсиндә јахшы тәһсил алыр.

1944-ҹү илдә Һаҹы өзүнүн «Көзәл пәри» маһнысыны халг маһныларыны сәвәнләрә тәгдим едир. Загафгазија республикаларынын мусигили инҹәсәнәт декадасында илк дәфә сәсләнән бу маһны дәрһал динләјиҹиләрин үрәјинә јол тапыр, популјарлашыр вә бир чох коллективләрин репертуарына дахил олур.

Мүһарибә илләриндә Ханмәһәммәдов халгы дүшмән үзәриндә гәләбәјә чағыран, халгы вәтәнпәрвәрлијә сәсләјән бир чох әсәр јазмышдыр. Консерваторијада охудуғу илк илләрдә Һаҹы өз ишијлә јанашы, Азәрбајҹан Дөвләт мусигили-комедија театрында дирижорлуг да етмишдир. Бу илләрдә Һаҹыда бәстәкарлыға олан һәвәс даһа да артмышдыр. Она көрә дә о, 1947-ҹи илдә өз мусиги тәһсилини Үзејир Һаҹыбәјов адына Азәрбајҹан Дөвләт Консерваторијасынын бәстәкарлыг факүлтәсиндә давам етдирир вә бәстәкарлығын сиррләрини дәриндән өјрәнир. Гара Гарајев вә Зелдманла јанашы Н. Чумаков, Даниил Даниилов, Г. Бернштејн, Х. Ағајева да Һаҹынын мүәллимләри олмушдур.

Гејд етмәк лазымдыр ки, Һаҹы консерваторијада тәһсилини јени башлајан инҹәсәнәт ишчиси кими дејил, јетишмиш бәстәкар кими баша вурур. Һәлә консерваторијада оларкән о, бир чох мусигили жанрлар, кичик вә бөјүк әсәрләр үзәриндә ишләмишдир. Ханмәһәммәдовун јарадыҹылығы нөвбәти илләрдә дә давам етмиш вә о, нәинки Азәрбајҹанда, һәтта ССРИ-дә вә хариҹи өлкәләрдә танынмыш вә популјарлашмышдыр, мусиги инҹәсәнәтинә өз сөзү вә нәфәсијлә дахил олмушдур.

1998-ҹи илдә бәстәкарын 80 иллик јубилејилә әлагәдар Азәрбајҹанын Президенти Һејдәр Әлијев ону «Шөһрәт» орденијлә тәлтиф етмишдир. Тәбрикнамәдә дејилирди: **«Һөрмәтли Һаҹы Ханмәһәммәдов! Сизи, Азәрбајҹанын ән көркәмли бәстәкарларындан бирини, 80 иллик јубилејиниз мүнасибәтилә сәмими үрәкдән тәбрик едирәм. Сиз Азәрбајҹан мусиги мәдәнијјәтиндә тәкраролунмаз дәсти-хәттинизи гојмусуз... Инанырам ки, сизин јарадыҹылығыныз кәләҹәкдә дә Азәрбајҹан мусигисиндә әвәзолунмаз рол ојнајаҹагдыр. Сизә узун өмүр, ҹан сағлығы вә өз сәнәтиниздә бөјүк уғурлар арзулајырам.**

Һејдәр Әлијев, Азәрбајҹан Республикасынын Президенти, 14 ијун 1998-ҹи ил».

О вахт Русијанын мүхтәлиф рекионларындан, һәмчинин онун гоһумлары јашајан Дағыстандан јубилеј мүнасибәтилә она тәбрик телеграмлары көндәрилмишди. Дағыстанлылар истедадлы Табасаран халгынын, Дағыстан вә Азәрбајҹанын халгларынын оғлу Һаҹымәһәммәдовун мусигисини чох севир.

Бу күн биз бу көркәмли истедадлы шәхсин, һәмјерлимизин анадан олмасынын 100 иллијини гејд едир, вә ону бөјүк һөрмәт вә мәһәббәтлә јад едирик.

Нүһүтдин Исмајылов.

Дәрманларын сијаһысы ихтисара салынмышдыр

Русијанын сәһијјә назирлији КОВИД-19-ун мүалиҹәси үчүн дәрманларын сијаһысыны ихтисара салмышдыр. Коронавирус инфексијасынын профилактикасы, диагностикасы вә мүалиҹәси үзрә сәһијјә назирлијинин онунҹу төвсијәсиндән белә чыхыр ки, 5 препарат КОВИД-19-ун мүалиҹәси үчүн мүмкүн дәрманлар сијаһысына дахил едилмишдир.

Әввәлки төвсијәләрдә 6 препарат вар иди, јәни сәнәддә азитромисин дәрман препараты ихтисар едилмишдир. Бунунла белә јашлы адамларын КОВИД-18 инфексијасындан мүалиҹәси үчүн дәрман вәсаитләринин мүмкүн сијаһысыны дәрҹ етмишдир.

Бунлар ашағыдакылардыр:

«Фавипиравир, «ремдесивир», «гидроксихлорохин», «рекомбинатлы» ИФНа, «Умифеновир»дир. Ејни заманда бүтүн бу дәрман препаратларынын гәбул едилмәси һамилә гадынлара гадаған олунур, онлар анҹаг рекомбинатлы ИФНа гәбул едә биләр, бу да сәнәддә дәгигләшдирилмишдир.

Бундан башга төвсијәләрдә гејд олунур ки, антибактериал терапија бактериал инфексијаны бирләшдирән инандырыҹы әламәтләр мөвҹуд олдугда тәјин олуна биләр. Һәмчинин дә јени төвсијәләрдә хәстәлијин ағыр кечмәсиндән асылы амбулатор вә стасионар шәраитләрдә мүалиҹә схемләри, ҹидди нәфәс чатышмамазлығы олан хәстәләрин интенсив терапијасына јанашмалар тәкмилләшдирилмәлидир. Бөјрәкләрин хроники хәстәлији вә онколожи хәстәликләр олан пасијентләрә тибби јардым көстәрилмәсинин хүсусијјәтләри үзрә төвсијәләр әлавә едилмишдир.

КОВИД-19 хәстәлији кечирән пасијентләрә диспансер мүшајиәтин хүсусијјәтләри мүәјјән едилмишдир»,-дејә сәһијјә назирлијинин мәтбуат хидмәти мәлумат вермишдир.

Өтән илин сентјабр ајында коронавирусдан бејнәлхалглашдырылмыш ад илә сәһијјә назирлији өлкәмиздә истеһсал олунан «Р-Фарм» ширкәтинин «Коронавир» вә «Промомед» ширкәтинин «Арепливир» препаратларынын истифадәсинә иҹазә вермишдир.

Өтән илин октјабр ајынын орталарында назирлик бу дәрманларын лимит сатыш гијмәтләрини гејдијјатдан кечирмишдир.

Дәрбәнддә верки вә дикәр өдәмәләрин алынмасы үчүн рејдләр кечирилди

Дәрбәнддә әмлак веркиләри вә ҹәримәләрин өдәнилмәсиндә борҹлу олан шәхсләри мүәјјәнләшдирмәк үчүн рејдләр кечирилди, борҹлулара борҹлары јериндәҹә өдәмәк имканы верилди.

Тәдбирдә Игтисадијјат Департаментинин (ИД) әмәкдашлары, Дәрбәнд, Дагестанскије Огни шәһәрләри вә Дәрбәнд рајонун мәһкәмә приставлары илә бирликдә Русијанын Дәрбәнд шәһәри үзрә ЈҺТДМ вә ДИН-ин әмәкдашлары да иштирак етмишләр.

Дәрбәнд шәһәринин рәһбәрлији тәрәфиндән алынан комплекс «Дорожныј пристав» апараты бүтүн нөв борҹлулары ашкар етмәјә көмәк едәҹәкдир. Комплексин камерасы үмуми трафикдә һәрәкәт едән автомобилләрин нөмрәләрини көчүрүр вә истифадәчинин тәјин етдији параметрләрә көрә федерал мәһкәмә иҹра хидмәтинин базасы илә мүгајисә едир. Автомобил саһибинин ҹәримә вә ја борҹу олдуғу ашкар едиләрсә, систем буна ишарә едир. Комплексин видеокамерасы тәхминән 30 метр мәсафәдән автомобилин нөмрәсини тәјин едир. Автомобил саһибинин веркиләри, алимент борҹу варса, бу барәдә екранда мәлуматлар көрүнәҹәкдир. Бундан әлавә Федерал Иҹра Хидмәтинин әмәкдашы мәлуматлары јол полиси забитинә өтүрүр, автомобилин нөмрәсини вә һансы золагда кетдијини билдирир. Верки өдәнилмәдији тәгдирдә автомобил ҹәримә дајнаҹағына апарылыр. Буна көрә нәглијјат васитәсинин саһиби автомобилин евакуатордан бошалдылмасы вә сахланылмасы үчүн вәсаит өдәмәлидир.

Б.Пирмәһәммәдов

Наркотик маддәнин алынмасында көмәјинә көрә

Елшән Әскәров 8,52 грам каннабис (марихуана) наркотик маддәнин башгасы үчүн алынмасында көмәк көстәрмишдир. Белә ки, 14 мај 2020-ҹи ил тарихдә «Фазил» ләгәбли шәрти алыҹы Ә.Әскәрова өзү үчүн истифадә етмәјә марихуана наркотик маддәсини алмаға хаһишлә мүраҹиәт едиб вә бу мәгсәдлә она 2500 рубл вериб.

14 мај 2020-ҹи ил тарихдә тәхминән саат 12:00 радәләриндә Ә.Әскәров Дәрбәнд шәһәринин 2-ҹи мәһәллә, 11-ҹи кварталынын 15 нөмрәли ев үнванында оларкән шәрти алыҹынын марағы һесабына һәрәкәт едәрәк, Р.Әлијевдән 2500 рубллуг каннабис (марихуана) наркотик маддәни алыр вә «Фазил» ләгәбли шәрти алыҹыја өтүрүр.

14.05.2020-ҹи ил тарихдә оператив ахтарыш тәдбирләри кечириләркән «Фазил» ләгәбли алыҹы ганунла мүәјјән едилмиш гајдада көнүллү олараг наркотик вәсаити полис ишчиләринә вермишдир.

10 ијун 2020-ҹи ил тарихдә «Фазил» шәрти ләгәбли алыҹы Е.Әскәрова шәхси истифадәси үчүн марихуана алмаға мүраҹиәт едир вә ондан 6,37 грам каннабис (марихуана) наркотик маддә алыб, 2500 рубл верир.

Ејни мүраҹиәтлә «Фазил» шәрти ләгәбли алыҹы Е.Әскәрова 20 ијун 2020-ҹи илдә И.Ибраһимова 7500 рубллуг, 17 ијул 2020-ҹи ил тарихдә 12,16 грам чәкиси олан каннабис (марихуана) наркотик маддәсини сатаркән ДИН Дағыстан үзрә НМНИ-нин үчүнҹү шөбәсинин әмәкдашлары тәрәфиндән оператив ахтарыш тәдбирләри кечириләркән сахланылмышдыр.

Мәһкәмә јухарыда көстәрилән фактлар әсасында вә РФ ҸМ-нин 171 вә 172 (175) маддәләрини рәһбәр тутараг, Елшән Әскәровун үмуми ислаһ режимли дүшәркәсиндә 2 ил мүддәтинә азадлыгдан мәһрум едилмәси һаггында гәрар чыхармышдыр.

Н.Мөвсүмов,
РФ ДИН Дағыстан үзрә ИШ-ин мүстәнтиги, әдлијјә баш лејтенанты

Алимент өдәнишләри ҹәримә едилмишдир

Өтән илдә мәһкәмә приставлары 232 милјон рублдан артыг алимент өдәнишләрини ҹәримә етмишләр. Бу барәдә рекионун Мәһкәмә Приставлары Федерал Хидмәти Идарәсиндән (УФССП) мәлумат вермишләр.

Мәлуматда гејд етмишләр ки, алиментләр үзрә өдәнишләрин ҹәримә едилмәси РФ МПФХИ-нин ДР үзрә фәалијјәтинин приоритет истигамәтләриндән биридир. Һәмин категоријалы иҹра ишләри идарәнин хүсуси нәзарәтиндәдир.

Өтән 2020-ҹи илдә мәһкәмә приставлары-иҹрачылары алимент өдәнишләринин ҹәримә едилмәси һаггында 2971 иҹра иши галдырмышдыр. Бу да 2019-ҹу илдәкиндән 1006 иҹра иши аздыр. Буна бахмајараг, борҹларын ҹәримә едилмәсинин сәмәрәлилији ашағы дүшмәмишдир.

«2020-ҹи ил әрзиндә идарәнин мәһкәмә приставларынын структур бөлмәләри борҹларын әмәк һаггындан вә ја башга кәлирләрдән тутулмасы һаггында 2500- дән артыг гәрар көндәрмишләр. Үмумиликдә өтән илдә борҹларын өдәнилмәси һесабына 232 милјон рубл ҹәримә олунмушдур»,-дејә рекионал МПФХИ-дә дәгигләшдирмишләр.

ИДМАН ҺӘЈАТЫ

5 нәфәр дағыстанлы классик күләшчи галиб олмушдур

Февралын 10-да республикамызын јығма командасынын 5 нәфәр классик күләшчиси Шимали Гафгаз Федерал Даирәсинин биринчилијинин галиби олмушдур.

Бу һагда Дағыстан Республикасынын рекионал идман назирлијиндән информасија акентлијинә мәлумат вермишләр. Јунан-Рим күләши үзрә јарышлар 18-20 јаш категоријалы идманчылар арасында кечирилмишдир. Дағыстанын јығма командасынын тәркибиндә 55 килограм чәкидә чыхыш едән

Шаһбан Баројев, 72 килограм чәкидә чыхыш едән Мәһәммәд Идрисов, 87 килограм чәкидә чыхыш едән Мәһәммәд Мухтаров, 97 килограм чәкидә чыхыш едән Имам-Шамил Һачыәлијев вә 130 килограм чәкидә чыхыш едән Саид Гаирбеков бүтүн рәгибләринә галиб кәләрәк јарышларын гызыл мукафатчылары олмушлар.

Елми Дүнја - Бөјүк Мави чухур

Бу тәбии формасијанын нә үчүн «мави» чухур адландырылдығыны анламаг үчүн садәҹә она бахмаг кифајәтдир. Бу ад она гаранлыг вә ишыглы сујун кәскин сәрһәдди сәбәбиндән верилди. Илк бахышда габын мәркәзинин дәринлији бир нечә километрдир, амма әслиндә 145 метрдир. Мәркәзи Америкада, Белиз саһилләриндә јерләшән бөјүк океан һөвзәсидир.

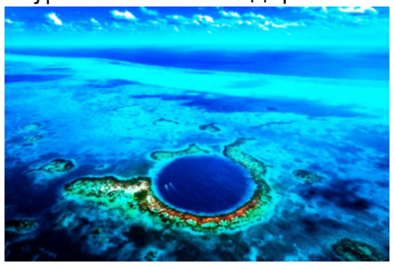

Чәкәклијин сәтһи мәрҹан рифинин мәркәзиндә јерләшән, диаметри 300 метр олан мүкәммәл бир даирә шәклиндәдир. Бәзи фикирләрә көрә, 200 милјон ил әввәл, Дүнја Океанында сујун сәвијјәси букүнкү күнүмүздән ашағы олдугда мејдана кәлмишдир. О вахт бу әразидә бузлагларын әримәси вә сујун артмасы нәтиҹәсиндә ашынмыш вә чөкмүш әһәнкдашы мағаралары вар иди. Хараб олмуш мағаралардакы Бөјүк Мави Чухурун дибиндә, көһнә мәншәли нәзәријјәни тәсдигләјән ән гәдим саркытлар асылмаға давам едир.

Милјонларла илдир ки, Мави чухур, саркыт вә дикитләрин јаваш-јаваш әмәлә кәлдији гуру бир мағара иди. Буз дөврү битдикдән сонра дәниз сәвијјәси јүксәлди, мағаранын диби чөкду вә бу мағаралары су басды. Чухурун тәбии мәншәјинә әлавә олараг, бәзи инсанлар әслиндә гәдим инсанларын бир шеј сахладығы нәһәнк бир кәми олдуғуна инанырлар. Бу нәзәријјәнин леһинә чухур диварларынын тәсадүфән әмәлә кәлмәси үчүн кифајәт гәдәр дүз олмасы фактыны кәтирирләр. Үч әлчүлү мәканда бир нөв су анбарыны тәмсил едән бөјүк бир силиндр кими дүшүнмәк олар.

Анҹаг чухурун дибинә далма, диварларын инсанлар тәрәфиндән инша едилә биләҹәјини тәкзиб едир. Тәхминән 70 метр дәринликдә океанын гәрбиндә касанын бир-биринә дар кечидләрлә бирләшдирилмиш су илә долдурулмуш мағаралар вар. Чох марагли вә ејни заманда инсаны вәһмәјә салан олмуш бир һадисәни сизинлә пајлашырам. Бу гејри –ади јерләри арашдыраркән мағаралардан бириндә 3 нәфәрин- мағаралардан чыхыш јолу тапа билмәјән иткин далғычлармыш скелетләри тапылмышдыр.

Арды вар…

Коронавирусдан пејвәнд олунмушлар

Үч миндән артыг республика сакини јени коронавирус инфексијасына гаршы пејвәнд олунмушлар. Бу һагда информасија акентлијинә һәфтәнин икинчи күнү рекионал сәһијјә назирлијинин мәтбуат хидмәтинин нүмајәндәси мәлумат вермишдир.

«3007 нәфәр дағыстанлы артыг коронавирусдан пејвәнд олмушлар. Имунлләшдирмә рекионун 54 мәнтәгәсиндә арада 21 күн интервал олмагла, ики мәрһәләдә кечирилир. Кетдикҹә даһа чох адамлар ваксинасијадан кечмәк үчүн мураҹиәт едирләр, чүнки өзләрини вә јахынларыны КОВИД 19-дан јолухмаға артырылмыш риски оланлары горумаг истәјирләр. Ваксина илә пејвәнд олундугдан сонра онларын организминдә дәјишикликләр һисс олунмамышдыр. Анҹаг онларын аз бир фаизинин гыса мүддәтли һәрарәтинин артырылмасы гејд олунмушдур»,- дејә мәтбуат хидмәтиндән билдирмишләр.

Идарәнин нүмајәндәси әлавә етмишдир ки, мүәллим вә һәкимләрлә јанашы, приоритет групуна нәглијјат вә күч структурларынын әмәкдашлары, өз иши илә әлагәдар чохлу сајда адамларла вә еләҹә дә, хроники хәстәликләри оланларла тәмасда оланлар дахил едилмишдир.

«Елми тәдгигатларын мәлуматына көрә Дағыстанда истифадә едилән «Спутник V» тичарәт маркасынын «Гам-КОВИД-Вак» препаратынын сәмәрәси 91 фаизи тәшкил едир. Клиники тәҹрүбәнин көстәрдији кими, һәм дә Дағыстанда ваксина илә илк пејвәнд едилдикдән сонра спесифик антителләр әмәлә кәлир ки, икинчи дәфә онларын

организминә пејвәнд едилдикдән сонра кифајәт гәдәр узун мүддәт инсан организмини горумағы баҹарыр», - дејә назирликдә гејд етмишләр.

Хатырладаг ки, Дағыстанда ваксинасија мәнтәгәләринин үнваны сәһијјә назирлијинин сајтынын Коронавирус-Ваксинасија бөлмәсиндә јерләшдирилмишдир.

Өзләрини јохламышлар

Дағыстан Республикасынын 37 миндән артыг сакини «Ичра ишләри мәлуматлары банкы» васитәсилә 2020-ҹи илдә өзләрини јохламышлар.

Дағыстан Республикасы үзрә мәһкәмә приставлары үзрә Федерал Хидмәт Идарәсинин «Сервисләр» рәсми сајтында «Ичра ишләри мәлуматлары банкы» фәалијјәт көстәрир.

2020-ҹи ил әрзиндә «Ичра ишләри мәлуматлары банкы»на 37 миндән артыг кириш, статистик мәлуматлара көрә орта кириш ајда 3 мин «чағырылма» олмушдур. Бундан башга республика сакинләринә борҹларынын өдәниши һаггында 3 минә јахын гәбз көндәрилмишдир.

Хатырладырыг ки, «Ичра ишләри мәлуматлары банкы»- бу Дағыстан Республикасы үзрә Русијанын Федерал Мәһкәмә Приставлары Хидмәти Идарәсинин рәсми сајтында фәалијјәт көстәрән сервисдир. Бу сајтда һүгуги вә ја физики шәхс барәсиндә галдырылмыш ичра иши үзрә борҹ һаггында мәлумат алмаг мүмкүндүр. Мобил телефондан мәлумат алмаға имкан верән ичра ишләри мәлуматлары банкынын мобил әлавәси дә фәалијјәт көстәрир.

Бундан башга бүтүн вәтәндашлар мәһкәмә приставларына «Дөвләт хидмәтләринин ваһид порталы» васитәсилә мүраҹиәт едә биләрләр. Русијанын МФХ Идарәсинин рәсми сајтында «Ичра ишләри мәлуматлары банкында» өзләри һаггында мәлумат көрәндә вәтәндашлар вә һүгуги шәхсләрин нүмајәндәләри мәҹбури тәдбирләрдән чәкинмәк наминә өз борҹларыны өдәмәлидирләр.

БИР АЗ КҮЛӘК!

ҮЧ ЛӘТИФӘ

- Ичирсән?
- Јох.
-Чәкирсән?
-Јох.
- Гумар ојнајырсан?
- Јох.
- Јәни сәнин һеч бир ејбин јохдур?
- Бир ејбим вар.
- Нәдир?
- Јалан данышырам.

*****

- Јолдаш, Маһмудов, арвадыныз хаһиш едир ки, телефона кәләсиниз…
- Хаһиш едир? Мәним арвадым һеч вахт хаһиш еләмир!

*****

Зәнк чалыныр. Киши гапыны ачыб көрүр ки, гоншу гадындыр.

О:

- Тәәссүф ки, арвадым евдә јохдур. Әкәр тәзә бир гејбәт кәтирмисинизсә , она чатдыра биләрәм, - дејир.

Һазырлады Г. Өмәров

АБУНӘ-2021

ҺӨРМӘТЛИ ОХУЧУЛАР!

«Дәрбәнд» республика ичтимаи-сијаси **газетинә 2021-ҹи** ил үчүн абунә јазылышы давам едир.

Гәзетә рабитә шөбәсиндә вә редаксијада (әкәр редаксијадан јазыларсынызса, онда бу заман гәзетин гијмәти 253,50 рубл олаҹагдыр) абунә јазыла биләрсиниз.

Бир илә – 507,00 рублдур.

Индекс – ПА 463

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.А.АҒАКИШИЈЕВА

Шөбә редактору:
К.Г.БАБАЈЕВА

Мухбирләр:
Һ.Һ. КӘРИМОВ
А.Һ.МӘММӘДОВА
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
С.Ј.ГУЛИЈЕВА
Г.У. УМАРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш муһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:

368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59, факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89280562728

«Типографија-М» ММҸ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүраҹиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00349 01 декабр 2016.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји үјғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
11. 02. 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №